

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“ a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter (Az általatok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ czim alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.) XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhoz, 1895. márczius 6-án.

Előfizetési árak:

Égész évre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felelős szerkesztő:

BILKEI FERENC.

Megjelenik minden kedden, csütörtökön és szombaton este.

Szerkesztőség és kiadó-hivatal: **Szent-István-tér 1.**

Egyes számok kaphatók a dohányüzsdékben.

Belgium s a mi liberálisaink.

(+) Egyelőre még nem tudjuk, milyen végük lesz a belgiumi forrongásoknak. Megtud-e állani a katolikus kormány a liberális-socialis, — röviden és világosan szólva: szabadkőműves-elemek által felizgatott tömeggel szemben, vagy anarchia lesz Európa leggazdagabb államában: a közel jövő fogja bemutatni. A távirati jelentésekből senki sem lesz okosabb.

Nem is célnak jósolni. Csak rá akarunk röviden mutatni arra az otromba viselkedésre, melyet a magyarországi liberális sajtó a belga eseményekkel szemben tanúsít s mely annyira emlékeztet a Dreyfuss-ügyben végigjátszott szerepére. A forras közös: a kereszténység gyűlölete; a cél hajszálalig ugyanaz: népszerűvé tétele az olvasó közönség szemében minden irányzatnak, mely a kereszténységgel ellenkezik, bármilyen legyen is az.

Ma már nem tudják, de nem is akarják tagadni, hogy a kis játékaikat Belgiumban rég eljátszott liberálisok szülte a mai socialis és részben anarchikus jellegű mozgalmat; nem képesek, de nem is iparkodnak tagadni, hogy a liberálisok elenyésző töredéke testtel-lelékekkel támogatja a törvényes rendet törvénytelen eszközökkel felforgatni iparkodó, a koronás király ellen lázadó elemeket.

No de ez mellékes. Azért mégis a li-

beralizmus a haladás, a felvilágosodás, a hazafiság első zászlóvivője.

Akár csak nálunk. Persze az események kritikája aztán mindenben ennek a felfogásnak, ennek a magyangu üres frázisnak van alárendelve.

Nálunk például a zsidó földesurak a legnagyobb néparatók, a zsidó nagyvállalkozók a munkás nép bőkezű segítői. Belgiumban már másként áll a dolog. Ott a keresztény gyáros, ki kétszerakkora bért ad munkásainak, mint a mieink az övéiknek: vérszopó; ott a vagyonos keresztény osztály: szivtelen nyárspolgár, kinek szíve meg nem esik szenvedő polgártársa látásán.

Csak legutóbb láttuk, hogy a mi liberális sajtónk szemében a maga jogos igényeit követelő keresztény iparos és munkás: lázadó, telhetetlen elem; a belgiumi socialis ták: duzzadó izmu, nyílt, egyenes, bátor polgárság.

A mi néppártira szavazó, keresztény népünk: hecekáplánok által fanatizált vad tömeg; a liberális képviselőket liferáló kerületek eladósodott, szegény, tehetetlen népe: komoly választó polgárok; Belgiumban a földet mivelő birtokos osztály egészen véve keresztény érzelmű; mi lehetne az más a mi hírlapjaink szemében, mint: önző, „buta parasztság“.

S hogy a vezetőkről is szó essék: a mi liberális kormányunk a haza jöte-

vője, Magyarország dicső jövődjének megalapítója; a belga katolikus kormány: hazáját eláruló, annak érdekeivel nem törődő jezsuita testület.

Szerintük a klerikális (a mely név alatt mindig tisztességes katolikus értendő) kormányhatalom a legnagyobb csapás egy országra, mert az az emberi szabadság, az emberi jogok sirásója, a haladás, a művelődés legfőbb akadály: ahol ez uralkodik, ott a nemzet boldogulásáról szó sem lehet.

Ezen nézeteknek megfelelő azután a jámbor óhaját is, mely liberális lapjaink hasábjain többé-kevésbé világosan megnyilatkozik.

Szinte halljuk annak a sok liberális szívnek a dobogását, mely egyet óhajt, egyért eped, azért, hogy a szorongó elemek odaát diadalra jussanak. Vessen az ország, jusson a romlás szélére, pusztuljon a monarchia, király, minden, csak a katolikus világnézet kudarcot valljon. az bukjék. Jöjjön a szocializmus, folyjon vér, dőljenek romba kolostorok, templomok, oltárok, maga a trón, uralkodjék az anarchia, csak a katolikus kormány pusztuljon. Ez lesz a felvilágosodás, a műveltség diadala, a kis ország boldogsága.

Elmélkedjünk!

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCÁJA.

Eldobott élet.

Este van. A mi utcánk ilyenkor hamar elcsendesedik. Nem esik bele a központ sürgölődő forgalmába, kevesen is lakunk benne; a városi tanács jóvoltából csak egy szomorúan pislákoló olajlámpa világítja meg az első felét, míg a másik fele örök sötétségben pihen télen-nyáron egyaránt.

Bizony csak az jár erre, a kinek épen kell vagy itt lakik.

S különösen így este oly barátságatlanul kihalt az az utca . . .

Asztalomnál ülök s dolgozom. Hirtelen fölrezenek. Valami tompa zörejt hallatszik kívülről. Mintha az esőcső hullott volna le a háztetőről. De nem az. Pisztolydurranás alig ötven lépésnyire az ablakomtól. Kifutunk. Egy ember fekszik a földön. Az imént lőtte meg magát. Még él s szíve alatt a tátongó sebből habosan és sürün tör elő az életet adó vér. Férfiak, asszonyok segítenek rajta, a hogy tudnak. Fölfektetik valami padra. Ruháját széttepiék s a sebtét mosogatják, kötözgetik s várják a rendőrséget, az orvost.

A kíváncsi tömeg egyre nagyobbodik. Körülállják a haldoklót, a ki behunyt szemmel, egyre sáppadó arccal sürün veszi a lélekzetet. A fejé-

nél egy égő gyertyát lobogtat a szél. A bujdosó fény néha-néha odavetődik a sárguló homlokra, mely hideg verítékben gyöngyözik. Vajjon ki lehet ez a java korabeli munkabíró férfi, a ki így dobja el magától az Isten legnagyobb ajándékát, az életet? . . .

Valaki oda furakodik a padhoz s fölveszi a gyertyát. A cigarettáját gyújtja meg vele, de a haldokló arcába is belenéz s aztán megmondja a nevét. A név ismerős, gyorsan kél szájról-szájra s a bámázkodó tömegben egyszerre megindul a beszéd, hiszen alig van közte, a ki életében a haldoklót ne ismerte volna.

En a háttérben állok. Mellettem egy fiatal vasúti hivatalnok burkolódik a köpenyébe. Ismerősök vagyunk. Két kicsi gyermekével sokszor látom boldogan játszadózni a lakása ablakánál s én egyedülvaló ember olyankor mindig megállok, hogy abban a tiszta s egyedül igaz boldogságban gyönyörködjem.

Most ő is idejött; köszöntjük egymást s aztán hallgatjuk a tereferét, a melyből egy elhibázott, egy céljavesztett életnek szomorú tragédiája rajzolódik elénk.

Munkás ember, iparos volt, mint annyi más; de nem éhezett, nem kellett éhezni, mint annyi másnak. A műfaragást tanulta s annyira ügyes volt a szakmájában, hogy havonta 60—70 forintot is megkereshetett. Meg is kerestett annyit. Egyszer többet, másszor kevesebbet, de munkája mindig volt. Munkája és egészsége. Istennek két

legértékesebb ajándéka, mely mindenkit oda visz a boldogsághoz, a meglegedettség révpartjához, ha ezt a helyes uton keresi.

Óh hányan járnak k'ztünk, a kiknek nincs munkájuk és hányan, a kiknek munkájuk volna, de nincs egészségük? Neki mind a kettőt megadta az Isten. Miért kellett hát mégis így elvesznie? . . .

Halga! Valaki megint hangosabban beszél. Valami asszony, a kinek gyermekei lehetnek.

— Hát neki vége van. Agyonlőtte magát? De mi lesz a feleségéből, három apró gyermekéből?

A vasúti hivatalnok mellettem hirtelen megmordul. Fölkapja a szót s csak úgy magának mondja:

— Tehát férj volt? Apa volt? Istenem, hogy tudott hát mégis így cselekedni?

Szaván végig rezg a családjáért élő, az övéért dolgozni akaró erős férfinek egész szeretete.

És én felelek. Felelem azt, a mit az imént a haldokló mellett mondott ennek volt lakásadója, egy tisztességben megöszült mesterember.

— Kerülte a templomot, de annál többet lakott a korcsmában. Imádkozni elfelejtett, de megtanult káromkodni. Hite, Istenben való bizodalma s ezzel lelkenek sok nemes érzése áldozata lett romboló szenvedélyeknek. Nem csoda hát ha így cselekedett.

Az ipartestületi betegsegélyző-pénztár „tisztogatása“ (?)

A rügyfakasztó tavasz Luján termeli a zöldsegeket, sűrűn permetezik az eső, a gombák vigan dugják elő buta fejcskőiket. Csak azt nem értjük, hogy miért kell ezt a zöltséget épen a publikumnak föltálatni és miért kell ezekkel a gombácskákkal épen a jobsorsra érdemes közönséget étetni?

A „Székesfehérvár és Vidéke“-nek kedvelt vesszőparipája azok az állítólagos visszaélések, — a melyek az ipartestület körében fölműltek. A Krónhoffer-féle esetre emlékszünk, mikor Krónhoffer Antalra akarták mindenáron kitérni, hogy szabálytalanul vett fel pénzeket. A napnál világosabban kiderült, hogy a Krónhoffer ellen való egész kirohanás sületlen ostobaság volt. A botránykeresőket egyhangulag elítélték.

Az nem volt elég, mert kedden újabb kirohanásra szánta el magát. Valóságos panamát fedezett fel. Beszél „óriási pénztári restantiáról“, a „tagdíjjárulékok rendetlen kezeléséről“, alapszabály szegéséről, „azt állítja, hogy „a kisiparosokon bármily eszközzel behajják a díjjárulékokat, de a nagyvállalatoknál nem fektetnek súlyt erre“, „hanyag kezelés folytán egyes vállalatoknál 3—400 frt. veszett kárba“, azt állítja, „az egyelőj pénztáros állását féltve, szándékosan lammitolt ez irányban elűzést, holott a kisiparosok aktívától kellett volna félre rendetlen kezelése miatt.“

Persze ha ez igaz volna, nagy disznóság volna s ennek a panamának végére kellene járni és korbáccsal kellene kiaverni a hűtlen sáfárokat.

Mi utána néztünk az ügyek állásának és a valóságot a következőkben adjuk elő.

„Óriási pénztár-restancia“ nincs. Annyi van, a mennyi máskor is szokott lenni, meg a mennyi egy olyan intézménynél, mely tízezerrel dolgozik, lehet. Az év végén 4806 k. 06 fill. volt a hátralék, melyből eddig már behajtottak 2805 k. 79 fillért.

„Rendetlen pénztárkezelés“ nincs, mert a főkapitány és főszámvévo hivatalos vizsgálat után mindent rendben találtak. Az egylet minden, dec. 31-ig beérkezett számlát kilizetett, az idén kifizetett 3711 koronát s ezenfelül százakra menő pénztári készlete van.

„Alapszabályszegésről“ szó sincs. Mert az elnök szabályszerűen hívta össze a közgyűlést s a szabályszerű szám együtt lévén, megtartották azt. Szekeres nevű iparosgegd, nem lévén kiküldött tag, beszélni akart s az elnök megvonta tőle a szót. Természetes, hogy eljárása a legszabályszerűbb volt.

Igaz, most már értem. Szól mellettem a férj, az apa. Pedig, de hányan nem értjük! Mi böles sokat tanult emberek, úgy meg tudjuk mosolyogni az imádkozó embert. Trefánk olcsó élceink céltáblájára tesszük azt, a ki vallása törvényei szerint él. Mi annyira kicsinynek, annyira csekélynek tartjuk a hitet, a vallást s annak törvényeit, hogy a templomokat könyvtárakká szerelnők átalakítani s tanári értekezletekből komoly arccal arra kérjük a minisztert, hogy a szakiskolákból kizsöbölje ki a vallás oktatást, mint fölösleges tantárgyat.

Mikor aztán egy ilyen önmagával, a világgal meghasonlott lélek az egyensúlyát veszti s mint hitvány rongyot eldobja magától az életet, melyet önmagának s övéinek szereteteinek boldogítására tudott s kellett volna felhasználni — akkor mi böles, mi okos emberek nem merünk vagy nem akarunk a baj gyökerére tapintani. Látjuk és szomorúan hirdetjük, hogy a társadalom beteg, de a biztos gyógyulásnak radikális szeroit megvetőleg félretoljuk.

Hitet Urain, hitet kell adni az embereknek s a valláserkölcsi motívumokat nem kiirtani, de bele kell vinni a társadalom minden rétegébe; be kell vinni az iparos műhelyébe, a kaszinóba, a tanári katedrára, a bírák asztalára s a hivatalok termeibe, szóval mindentüvé, a hol emberek vannak és lelkek, a kik boldogságért epkednek s keresik a napot, mely az arra felé vezető utat áldó fényével bevilágítja.

Kisiparosok és nagyvállalkozók közt az egylet egyáltalán nem tesz különbséget, aki ezt állítja hazudik. A rendőrség pedig hasonlóképen egyforma igazságossággal hajlja be a követeléseket. Nagyvállalkozóknál pénz nem veszett el.

„Az egyleti, pénztáros“ nem tanusíthat elnézést senkivel szemben, mert nem is tanusíthat ilyet. A ki ilyesmit állít, óriási tájékozatlanságot árul el. Hiszen ő csak beszéd és kiad, végrehajto hatalma nincs. A hátralékosokat a jegyzők írják ki. Az elháróság valamennyi tagja pedig készséggel elismeri róla, hogy Kapitány Lajos inkább a vagyonát veszti el, minthogy lelkiismeretlenséget kövessen el, lévén példányképe a puritán lelkű, becsületes, keresztény magyar embernek.

Az ipartestületi betegsegélyző-pénztár elüljárása tegnap este ülést tartván, Say Ferenc elnök felolvasta a „Sz. és V.“-ben megjelent támadást, azt alaptalan rágalomnak nyilvánította és megbízta az egylet ügyészét, hogy a nevezett lap, illetőleg a cikk szerzője ellen a sajtópört indítsa meg.

Okosan van. Valahára végére kell már járni ezeknek a gyalázatos piszkolódásoknak. Egy nyilvános testületet, a mely iránt ezeknek kell bizalommal viseltetni, nem szabad és nem lehet büntetlenül mocskolni. Ha a testület elnézi, önmaga ellen fordította a fegyvert. És ha van valaki, a ki alattomosan, tervszerűleg intézi az ipartestület vezetősége ellen a vakondmunkát, ki kell peckelni a napvilágra, hadd nézzünk már egyszer a szemei közé.

Végül érdekesnek tartjuk a támadás közelebbi forrását föltárni. Valami Szekeres Sándor nevű iparoslegény, a ki egy szót sem tud leírni helyesen, fellette magában, hogy tisztogatni fog a betegsegélyző pénztárnál. A közgyűlésen fölszólalt, de nem lévén joga hozzá, elhallgattatták. A mult vasárnap összehitt vagy 60 iparoslegényt és főkapitányi engedéllyel gyűlést tartottak és összehordtak het-havat. A t. lapárs pedig mindent készpénznek vevén, ir lendületes cikket a panamáról, előhozta a multban szerzett érdemeit (a mikor oly csodálatosan leforrázódott) és azt hiszi, hogy most már ő érdekes és a megfogott előfizetők özönnel származnak vissza, mert már neki is van „szencziója.“ Pedig ha bemegy az ipartestületbe és meghalgalja az illetékes fórumot, ott nagyon szivesen felvilágosították volna, hogy az egylet vezetősége becsületből becsülettel szolgálja azokat az érdekeket, a melyeknek sáfárjává választotta őket a közbizalom és hogy annak a testületnek tiszta a keze és nincs titkolni valója.

Mert az Isten nem mese, a lélek is van és utja az erkölcsi züllés a szenvedélyek, a gonosz istentelenségek mélyesges örvényei fölött vezet. Biztosan halad a veszedelmek fölött, míg erős lánc kapcsolja az éghez, de ha ez a lánc elszakad, lezuhan s magával rántja szülőit, családok boldogságát is. De minden céljavesztett, eldobott élet egy-egy seb a társadalom s a haza testén s ezen a seben át az egészséges vérenek jó adagja néha haszontalanul, de a legtöbbször kárt okozva szintén kiszivárog . . .

Közben megérkezik az orvos s mialatt a haldokló sebet megvizsgálgatja, az eldobott élet is semmivé lesz.

A ki élni nem akart, tehát meghalt. — És mennyi ezen halnak meg így? A statisztika rideg számai legalább azt mutatják, hogy az öngyilkosok száma nap nap után szaporodik.

Micsoda rettenetes bizonyíték arra, hogy egyesek, családok, nemzetek boldogságához nem elég csupán a munka. Hit kell ahhoz. Erős hit és erős ima s a mi ezekből fakad: a hivatás minden terén a tetteinken átszűrődő mélyesges valóságos és erkölcsi érzés.

Higyjétek el, egy céljavesztett, egy könnyelműen eldobott élet ravatala fölött mindig lehet és mindig érdemes elmélkedni.

Szamólr Ferenc.

UJDONSÁGOK.

— **Leő-ünnepély.** A duna-adoronyi kath. Népkör a mult vasárnap fényesen sikerült ünnepélyt rendezett Szenteses Atyánk jubileuma alkalmából: A r. k. dalárda hataimas erővel adta elő a pápához hűmszt. Csöngedy Gyula plebános XIII. Léo életéről és munkásságáról tartott egy pompásan sikerült felolvasást. A zárdai növendékek: Schmidt Irma, Takács Margit, Tóth Sarolta, Veni Ilona a közönség osztatlan tetszése mellett adták elő a párbeszédeket. Dudás Karolin tanítónő lendületesen adott elő XIII. Léo jubileumára írt ódát. Ezt követte a zárdai növendékek kedves üdvözölő éneke. Dr. Nágelreiter Alajosnak „A pápai hatalom fenéségéről“ felolvasott értekezése mélységével és alaposágával mindenkit lebilincsel. Dudás Ödön ódát, Schöderbeck Márton pedig Vörösmarty „Szózat“-át adták elő az ünnepélyt emelő sikerrel. — A mint tudósítónk írja, a nagyszámmal összegyűlt intelligens közönség a legmélyebb elismeréssel adózott a kitünő estélyért s különösen Schöderbeck Mártont és Roth Jánost valóssággal elhalmozták dicséretükkel. Jelen voltak:

Brtoun Ferenc lelkész, Hornai nyug. kir. járásbíró nejevel, Cséby Lajos s neje, dr. Sajgó Gusztáv orvos s családja, Kobiersky gazdasztiz, Tóth Ferenc kir. telegkönyvvezető s családja, Faragó Antal s neje, Szatary Gyuláné, Kiss János urad. lovászmester s családja, Brambing Vilmos s neje, Bernsdorfer József s neje, Krammájer Ferenc s családja, özv. Rauhne, Schöderbeck Márton s neje, Takács József s családja, Per Lajos s neje, Horváth Gyula hivatalnok s neje, Balla N. tanító Alsó-Besnyőről, Veni Florián s neje, Brtoun János s neje, Roth János és családja, Móroc Géza hivatalnok s neje, Ertl Lénárd és Ertl József családjukkal, Müller Jenő uradalmi érdecs s családja, Kiesz Ignác nejevel stb., stb. Ugyanezen ünnepélyvel kapcsolatban Péter-filrekek gyűjtése is rendeztetett szép eredménynyel.

— **A moóri kath. kör** f. hó 20-dikán azaz „Szent József oltalma“ ünnepén védőszentje tiszteletére ünnepélyt rendez. Ezt megelőzőleg reggel a kör tagjai meggyónnak, majd Wittinger Pius, a kör elnöke szent beszédet tart, a minek befejeztével közösen megáldoznak. Áldozás után a kör elnöke ünnepi misét celebrál, a mi alatt a kör férdfalárdája énekel Hóbanus Rezső vezetése mellett. Este 7 órakor a kör helyiségében felolvasást, illetve szabad előadást tartanak Ponty Fülöp, Schweighardt Veremund és Hazár Kázmér.

— **Jótekönyvelő hangverseny.** A magyar szent korona országai „Vörös kereszt“ egyesületének székesfehérvári főegylete kimagaslik az ország hasonló egyletei közül, bár halottaiból, mondhatnók, alig egy-két éve támadt fel. A vezetőség hölgy-, valamint férfi tagjai választva fáradoznak az egylet érdekében, a minek eredménye az a hangverseny is, mely f. hó 25-én az egyesület céljaira a székesfehérvári V. honvédkerületi zenekar, Söyer Ilonka, a m. kir. operaház művésznője, dr. Löwy Karolyne, Schwarzbach Flóra és Tomm Béla hegedűművész közreműködésével fog a városi színházba tartatni. Kezdeté este 8 órakor. Jegyek: Földszinti és I. em. páholy 12 kor. Zártszék I. II. III. rendű 2 kor. — II. em. páholy 8 kor. — II. em. ülőhely 1 kor. 20 fill. — Földszinti állóhely 80 fill. — II. em. állóhely 60 fill. — Karzati ülőhely 40 fill. — Állóhely 20 fill. — Deák és katonajegy 60 fill. Jegyek előre válthatók f. hó 16-tól kezdve Waimár Ferenc rövidáru kereskedésében és a hangverseny napján d. u. 3 óratól a színházi pénztárnál kaphatók. Már ez alkalommal figyelemztük olvasóinkat, hogy jegyekről kellő időben gondoskodjanak, mert az eddigi jegykelendőség arra enged következtetni, hogy az utolsó napokban alig lehet majd kapni.

— **A petíció költsége.** Zichy Jenő gróf a petíció visszavonása alkalmával a költségek fedezését elvállalta s ennek dacára dr. Eulenbürg bpesti ügyvéd tegnap kielégítési végrehajtást akart fogatosítani dr. Holly Géza petícionáló ellen mintegy 850 kor. költség erejéig. A követelést a távollevő Holly helyett dr. Saára Gyula, ennek pedig a mai nap folyamán dr. Rádai Lajos egyenlítette ki. Erre ugyan a petícionálók egyike sem számított, de hisz józan észsel nem is számíthatott! Gyönyörű!

— **Halálhíradás.** Részvétel vettük a következő gyászjelentéseket:

Özv. Pfinn Józsefné szül. Kiss Rozália saját, valamint gyermekei József, Etel férj. Destek Adolfné, ügy. Destek Adolf mint vő és gyermekeik István és Mariska, István és neje Eitz Mariska mint menyecske és gyermekeik László és Irén, valamint az összes rokonság nevében is fájdalomtól lesújtva bánatos szívvel jelenti, a felejtethetetlen szerető hitvestárs, a pótohatatlan jó édes apa, a drága jó nagypapa és rokonok id. Pfinn József hosszas, keresztény türelemmel viselt betegség és a halotti szentségek ájtatos felvétele után, munkás életének 80-ik, boldog házasságának 46-ik évében, f. évi április hó 16-án délután 15 órakor bekövetkezett gyászos elhunytát. A megboldogult drága hamvai folyó évi április hó 18-ik napján délután 4 órakor fognak a gyászháznál Jókai-utca 19-ik szám alatt a róm. kath. egyház szertartása szerint beszenteltetni és a Szent-Háromságról címzett sirkerben a családi sírboltban nyugalomra helyezni. A lelki üdvéért tartandó engesztelő szent-misé-áldozat f. hó 19-én d. e. 8 órakor fog a székesegyházban az Urnak bemutatni.

Özv. Völgyi Lajosné szül. Kovács Berta mint neje, Ilona mint kis leánya, özv. Völgyi Lajosné mint édes anyja, Mariska mint nővére, úgy maguk mint az összes rokonság nevében mélyen szomorodott szívvel tudatják felejtethetetlen férjének, illetve édes atya, fia és fivére Völgyi Lajosnak f. hó 15-én esti 9 órakor hosszas szenvedés és a halotti szentségek ájtatos felvétele után életének 35-ik, boldog házasságának 8-ik évében történt csendes elhunytát. Temetése ma d. u. 4 órakor volt nagy részvét mellett.

— **Az Elő magyar állami biztosi társaság** április 5-dikén tartotta évi rendes közgyűlését. Az 1901. évről szóló igazgatósági jelentés kiemeli, hogy az üzlet az egyes biztosi ágakban és összességében kedvező lefolyású volt. A mellett, hogy 2.242,587 k. 04 f. tiszta nyereséget ért el, még az 1893-ban sajnosan megszüntetett árfolyam különbözeti tartalmát tett ez évben félre a záloglevelek árfolyamemeléséből; a külön tartalékot, mely már 8,163 k. 32 fillérre szállott volt le, most ismét 568,588 kor. 14 fillérre emelte, a tüzosztály díjtartalékát 4.400,000 koronára, a szállítmányi biztosiakat pedig külön 40,000 koronára szaporította. Az életbiztosítást nagy sikerrel fejlesztette. A társaság életbiztosítási állománya 274.422,041 korona 36 fillérre emelkedett, vagyis 9.012,061 korona 58 fillérrel haladja túl az előző évit. Ez állománynak díjtartaléka immár 78.253,565 k. 23 f.-t tesz ki s 320 kor. osztalék kifizetését hozta javaslatba. Megemlítjük még, hogy a most lefolyt közgyűlés ifj. dr. gróf Zichy Jánost is beválasztotta a társaság kormányzatába.

— **Meghiúsult pósta-rablás.** F. hó 13-án éjjel, mint moóri levelezőnk írja, az ottani postaeüplet-nél betörők jártak. Már 5 helyen a zár körül ki is furták az ajtót, de a neszre a benn alvó szolgál felébredt, lármát csapott s a betörők még idejekorán elmenekültek. A csendőrség nyomozza a tetteseket.

— **A belvárosi kántorkérdés.** Alig adta be nyugdíjaztatási ügyében kérvényét Vogel Alajos, a belváros érdemes kántora, máris sok szó esik az üresedésbe jövő állás örökösének megválasztásáról közbeszédben és újságokban egyaránt. Föltétlenül kívánatosnak tartjuk a „Sz. H.” mult számában felvetett szempont komoly megfontolását, hogy t. i. a megválasztandó kántor eleve, már a pályázat kiírása alkalmával kötelezzék a *tanuló ifjúság összes* (tehát nemcsak a vasárnapi) *miséin való orgonálásra*. Mert kövessenek bár el az iskola vezetői mindent a gyermekek intézvény énektanítása érdekében, az az ének orgona-nélkül soha sem fog oly épületben lenni, mint orgonakiséret mellett lehetne. Részünkről ez alkalommal még egy megfontolandó körülményt tartunk szükségesnek hangsúlyozni. Tudvalevőleg a jelenlegi kántor a székesegyházi ének-karban is dicséretesen működik, mint *tenorista*. Ha *inár a népének sikeres vezetése érdekében is feltétlenül előnyösebb ha a kántor tenorista*, annál jobban követeli ezt a székesegyházi ének-kar jövője. Tudvalevőleg a szép tenor hang meglehetősen ritka istenajándéka, annál ritkábban van az kellő ének-tudással egybekötve. Ugy gondoljuk, a székesfejérvári kántori állás bir annyit

vonzerővel, hogy bőven válogathat a városi tanács a pályázókban. Ha nem akarjuk, hogy az ének-kar csodót mondjon (lévén ezen állás magában véve szerényen dotálva, s így arra nehéz alkalmas egyént kapni), az új kántor megválasztásánál legyen minden egyéb szempont mellett az egyik főirányadó, hogy a *jövendő kántor* — mint elődje — *kiáló énekes és jó tenorista legyen*. — Muzsikus.

— **Keresztény Szövetkezetek Országos Központja** Iroda és raktár: *Budapest, VIII. Máriá-utca 19.* A szövetkezet célja: a) tagjait jöminőségi árukkal ellátni és őket a nagyban való vásárlás előnyeiben részesíteni, b) a keresztény hitel és fogasztási szövetkezetek központul szolgálni, őket a megalakulásban kiküldöttjei által, valamint a szükséges utbaigazítások megadásával támogatni, üzletkezelésüket ellenőrizni, az évi leltár és mérleg elkészítésében kívánatukra segítségükre lenni, őket jogi tanácsokkal ellátni. Egy üzletész értéke: 100 korona. Üzletrészek jegyzését bármikor elfogadják az igazgatóság. A kik keresztény fogasztási szövetkezeteket akarnak alakítani, forduljanak egyenesen a Keresztény szövetkezetek Országos Központjához. A szükséges nyomtatványokat azonnal megküldik. Az igazgatóság tagjai: gróf Zichy Aladár elnök, dr. Boromisz Tibor praelatus, dr. Gesswein Sándor kanonok, dr. Gyürky Ödön, gróf Majláth Géza, gróf Majláth György, dr. Major Ferenc orsz. képviselő, dr. Nagy Sándor, Páder Rezső, Szentiványi Károly, dr. ifj. Zichy János gróf, dr. Zlinszky János.

— **Katonazene.** Szombaton azaz f. hó 19-én az „Otthon” kávéházban a helybeli honvédeknek változatos műsorral hangversenyt tart.

— **Réklián a „Hazai” biztosi társaságának.** Hogy a „Hazai” biztosi társaság helyi ügynőségénél alkalmazott hivatalnokok a multban, sőt a közelmultban is nem valami testvéri szeretettel viseltetnek egymás iránt, azt az egy alkalommal utcai harcra fejlődött nézeteltérések, de egyébként is az alkalmazottak gyakori változása igazolja. Egyelőre nem foglalkozunk ezen hivatal belételeivel részletesen, erre a közel jövőben tág terünk nyílik bíróságiag konstatált tények alapján. Addig is csak annyit árulunk el, hogy *Biró Sándor*, az intézet jelenlegi tisztviselője rágalmazás, illetve becsületsértés miatt emelt panaszt *Csomaini Kajdy* János budapesti lakos ellen, ki néhány hónappal ezelőtt még az intézetnek ügynöke volt. *Kajdy* ugyanis az igazgatósághoz in-éztett több levélben ígnyen nyilatkozott *Biró* ról: „... *Biró Sándor*, azelőtt Reich Sámuel oly nagyraavágó s magas nivón járó egyéniség, hogy nem átalotta kiadni magát itélő-bírónak.” „... arra is képes volt, hogy intézetét alaposan megkárosítsa.” „... hivatalos levelezéseiben végtelen goromba.” „Hivatalában, ha valamelyik leányalkalmazottal van dolga, olyan szemérmelen pozitúrába vágja magát, hogy még az embernek is (értsd: férfinak is) arcába szökik a vér!” „Ezen ember az intézet volt és jelenlegi irodai helyiségét megszenteltségtelenítette, holmi szolgálok és szobaleányokkal buja győreinek nem egyszer adott elvet és erkölcselen élvezet.” stb. stb. Hogy mennyiben felelnek meg a valóságnak ezek az állítások, a bíróság van hivatva eldönteni.

— **A megyei pénztárak államosítása.** Széll Kálmán miniszterelnök, mint belügyminiszter leiratban értesítette minden vármegye alispáni hivatalát, hogy a megyei gyám- és házipénztárakat, valamint a számvevőségeket a törvény rendelkezésének megfelelően 1903. január elsejétől kezdődőleg a királyi pénzügyigazgatóságokhoz osztja be. Ennek bizony városunkban sem igen örülnek.

— **A Duna titka.** Folyó hó 13-án Duna-pentelén egy hullát vetett a partra a víz. A hullát a tómető hullaházába szállították. A vízbeült neve *Faulhaber-Forgács* Róbert, 29 éves, napi-dijas volt Budapestben a vámbihatalnál. Még febr. 29-én eltűnt családjától. Neje azonnal jelentést tett a rendőrkapitányi hivatalnál, melynek közvértésével kapta f. hó 14-én, hétfőn a duna-pentelén csendőrség értesítését egy hulláról, melynek leírása egészen az ő férjére illet. Megnézte a hullát és benne tényleg eltűnt férjére ismert. Temetése f. hó 15-én volt. Forgácsot pontos, szorgalmas hivatalnoknak ismerték, s épen ezért nem tudják megfejtani a végzetes tette okát.

— **Lezártított zálogházi kamat.** A szegény nép érdekében lapunkban kifejtett munkásság, de meg *Mokai* Lajos főszámvevő dicséretreméltó ügybuzgalma már részben eredményre vezetett. A kereskedelemügyi miniszter ugyanis *örömmel* vette tudomásul a *hatósági zálogház* eszméjének megpendítését, elejteni tehát most már ezt a dolgot nem szabad, sőt a törvényhatóság fontos kötelességet teljesít az eszme melletti megvalósítása által. De nemcsak örömet fejezte ki a miniszter a kezdeményezés felett, segíteni iparkodott a szegény népen már most, a midőn a zálogházi kölcsön-kamatot tetemesen leszállította. Értékpapir után 8% arany- és ezüstneműek után 12% (eddig 18%), egyéb zálogtárgyak után 18% (eddig 24%) kamat szedhető. Ha 25 év óta annyi volna a kamat, hány ezer korona maradt volna a szegény nép zsebében a kamatként fizetett keserves fillérekből!

— **A legjobb denaturált spiritusz** kapható literenként **40 fillérről** *Langraf Gábor* és *Fia* bór- és gépszijkereskedésében *Jókai-utca 8* — **Telefon száma 100.** — **Ugyanitt szines és fekete lábbelikhez a legkitűnőbb gyártmányu krémek és cipő-fénymazak kaphatók.**

— **Belfőresen lapás.** Polgárdiról írják lapunknak, hogy a községhez tartozó *Sonlyóhegyen* *Pollák* József polgárdi lakos prészását f. hó 15-én álkulcsossal felnyitották, majd a pince ajtaját csákánnyal felfeszítették s onnan 25 liter törköly-pálinkát, 25 liter szilvapálinkát, mintegy 10 liter bort s több boros edényt elvittek. A tulajdonos még az esti órákban értesült a történetről, jelentést tett a csendőrségnek, a nyomozás azonban eddig nem vezetett eredményre.

— **Uj egytel.** Ercebsiben „Műkedvelő és dal-fársultal” alakult. Az alapszabályok jóváhagyás végett felterjesztettek a miniszteriumhoz.

— **Ladányi csendőrel** *Nadasd-Ladányból* írják lapunknak, hogy ott f. hó 13-án az esti órákban *Czeider* Lajos vendéglőjében *Régi János*, *Régi József* és *Tolner János* ottani lakosok összeve-rekedtek s mikor a vendéglős közbelépett, arra estek, ütlegelni akarták, de az a saját lakosztá-lyába menekült. A verekedő atyafiak ekkor törtek-zuztak, a lámpákat leverték, a székeket, asz-talokat, poharakat összetörték s akkor elhagyták az ivószobát. *Czeider* 21 k. 88 fillér kárterítést kér: A kihágási eljárás a verekedők ellen meg-indítattott.

Egy megbízható egyes ló megvételre kerestetik. Szt.-Imre-utca 2. szám!

Törlesztéses kölcsönt

5⁰/₁₀₀ kamat

Vidéki bérházakra

és földbirtokra

szerez minden előleg nélkül abban az esetben is, ha magasabb kamatu kölcsönökkel vannak megterhelve.

Leveleket postafordulattal elintéz és a kívánt bővebb felvilágosítást szívesen adja

Sárkány József

Budapest, Váci-körút 21.

Első magyar általános biztosító társaság Budapeston. I. Tűz-, szállítmány-, jég- és betörés-biztosítási üzlet.

Nyitányvonalak: 1901. január 1-ől december 31-ig. Budapest, 1902. március hó 31-én.

Main financial table with columns for 'Korona' (Korona) and 'Ft' (Ft) for various insurance categories like 'Tűzbiztosítás', 'Szállítmánybiztosítás', etc.

II. Földbiztosítási üzlet.

Működésében 1901. december 31-én.

Table for 'Földbiztosítás' (Land Insurance) with columns for 'Korona' and 'Ft', detailing various land-related insurance items.

Vertical text on the left side of the page, likely containing dates and administrative notes.